

**R. P. Christophori De Ortega È Societate Iesu, Quondam
Scolasticæ Theologiæ publici Professoris, ac ejusdem
Facultatis Præfecti ... Theologia Controversiarum
Dogmaticarum, & Scholasticarum, de Divina ...**

**Ortega, Cristóbal de
Lugduni, M.DC.LXXX.**

2. Nostra hæc negatiua sententia ab authoritate Scripturæ, & Patrum
firmissimè fundatur.
-

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94285](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94285)

CERTAMEN II.

Nostra hæc negativa sententia ab auctoritate Scripturæ, & Patrum firmissimè fundatur.

I. Oportet sunt, tam apud Dominicanos, quam apud nostros, præcipue apud eruditissimum Ruiz, Scripturæ, & Patrum testimonia quibus negans nostra sententia statuitur: quia tamen omnia tædet transcribere, ponam, quæ satis superque ad eam suadendam sine selectiora, notans ubi reliqua legi possint. Proverb. primo. *Cor Regis in manu Domini, quocumque voluerit inclinabit illud.* Vbi Regis corde, scilicet potentissimi, maximeque sui iuris, & potestatis inter reliquos homines, & suo libito obstinate addicissimè, & effrenis, & exemplo cuiusvis creaturæ obstinatissime, & rebellis voluntatem significat à Deo absolute pro sua voluntate flexibilem, nec mediorum omnium, seu auxiliorum possibilium collectioni resistentem: quare nullam à Deo absolute imprædeterminabilem esse: inde frigit aduersariarum Reventium casus: nempe, eius loci sententiam ad existentes, præteritas, & exituras rationales creaturas restringentem: in qua etiam interpretatione, & inæper diminutionis plurimum est, cum sine fundamento nullam rationalem creaturam ex illis à Deo rebellis eorum sententia possibilibus creatam fuisse, aut fore tendam statuat, & à Patrum, quæ indefinitè, ac promiscue valuerunt de omni creatura rationali, nulla excepta eam sententiam intelligunt, interpretatione aperta dissentio. Tertiò ratione à Partibus pro ea sententia statuenda subiunctæ è Dominio Dei in rationales creaturas earumque opera petuntur, quæ sane de nulla earum, vel de omnibus probant, cum nulla earum Dominium Dei valeat subterfugere. Quartò idem suadet exemplum, quo Salomon eam sententiam explicatam voluit, de æquatum diuisione in eam quam voluerit Agricola patrem: inquit enim, *sicut diuisio aquarum ita est cor Regis, qui nimirum, sicut diligenti, & diuidenti aquæ, ne hæc, vel illæ eas deducant resisteret nequeunt, nec Dei voluntati potest resistere: eo tantum excepto, quod Agricola aquæ neque antecedenter resistere valent, cor autem, seu rationalis voluntas consequenter solum resistere nequit: possunt autem antecedenter si ipsi libertatis iura sentiantur: & hanc quidem potestatem Dei, qua eos, quos voluerit ad nutum parere Deus faciet quantumvis rebelles Christus Dominus illa cœnæ naptiarum parabola expressit, verbis hæc Luc. 14. Compelle eos intrare hic: Quare ex utroque testimonio sententiam nostram deducunt Patres innumeri recitati à nostro Ruiz locis proxime datis. Monitum tamen lectorem velim his, & iam subiunctis scripturæ Patrum, & Scholasticorum testimoniis nostrum Ruiz citatis locis, & aliis præfinitionum diuinarum erga nostros liberos adus scientiæ conditionate innitentium possibilitatem, & erga eorum plures existentiam probat: id quod nullatenus ex illis deducitur, sed solum mediis illi ad certam consecutionem, respectu cuiusvis rationalis creaturæ superest: quare nullam absolute ab ipso imprædeterminabilem esse posse, quod solum in præsentiam disputamus.*

2. Tertiò locus esto Ioanne 5. *Spiritus ubi vult spirat: Quo exemplo spiritus Sancti potestas ad regenerandos pro sua misericordia per gratiam, & iustificacionem homines quoscunque aptissime explicatur.* Etenim, sicut ventis omne spatium, locusque patet, ut illac perfluet, ita, & Spiritus Sancti inspirationibus rationalis quæque creatura: ut Patres, & Commentatores ibi. Huic sententiæ consonat alia

Christoph. de Origa de Deo Vno, Tomus II,

Ioannis 5. *Sicut Pater suscitavit mortuos, & vivificavit, ita Filius, quos vult, vivificat.* At nullus mortuus esse potest à Patre absolute insuscitabilis: ergo nec peccator à Filio per suam gratiam absolute inconuertibilis, & insuscitabilis, subinde neque absolute imprædeterminabilis. Quantum testimonium sit 5. Matthæi 3. *Potens est autem Deus de lapidibus istis suscitare filios Abrahæ.* Vbi lapidum nomine durissimam quancunque voluntatem creatam, & cor saxum intellexit, docuitque Dominus Dei gratia emolliui, atque in Abrahæ filium per fidem, & gloriam euchi illud posse. Alludit autem locus iste repetitæ sententiæ ab Ezechiel. capite vndecimo. *Auferam cor lapideum de carne eorum, & dabo eis cor carneum, & capite 36. Auferam cor lapideum de carne vestra, & dabo vobis cor carneum.* Potest autem præstare, quod promittit, etiam durissimis, & præstitit. Quintus locus est ex Luca 18. ubi præ Dominica contra huius faculi diuites sententiæ admiratione rogantibus, *Quæ potest saluus fieri? Respondit Dominus. Quæ impossibilia sunt apud homines, possibilia sunt apud Deum.* Ergo citius, quæ possibilia apud homines sunt, erunt possibilia apud Deum: atqui nulla est creaturæ obstinatio possibilis, quæ ab illa auxiliis gratia præuenta auferat antecedentem bene operandi potestatem: ergo, nec quæ à Deo auferat liberam antecedentem potestatem faciendi per auxilia gratiæ suæ, ut creatura quavis rationalis bene operetur. Sextus locus è plurimis scripturæ testimoniis desumitur, in quibus voluntati Dei à nemine resisti posse expresse traditur. Ad hæc Evangelij loca vide Patres plures apud Ruiz citatis locis, & compendiosius, ac facilius apud, Catenam auream Sancti Thomæ. Genes. 30. *Num Dei possumus resistere voluntati?* Vbi, de liberis statum actionibus prauis, & voluntate Dei solummodo permissua, necum intentina, & prædestinatio, est sermo Iudith. 16. numero 17. *Tibi seruiat omnis creatura: quia dixisti, & facta sunt: misisti Spiritum Sanctum tuum, & creata sunt; & non est qui resistat voci tue.* Quibus continetur argumentum Chrysostomi mox referendum. Esther 13. *Domine Domine Rex Omnipotens: in diuisione enim tua vniuersa sunt posita, & non est qui possit tua resistere voluntati, si decreueris saluare Israel.* Multa autem libere faciendi à Rege erant ut Israel saluaretur: & neque in eis qui Dei voluntati resistat esse posse ait, ac Patres de vniuersiusque salute eam repetunt sententiam. Possit autem Dei potestati, & voluntati saluum illam faciendi creatura aliqua ex possibilibus, qui omnium mediorum & auxiliorum gratiæ ad eius salutem intentum obtinendam esset restructura.

3. Septimus locus ex 9. ad Roti. *An non habet potestatem singulus ex eadem massa facere quidem aliud vni in honorem aliud in contumeliam?* Ad quæ Petrus Diaconus de Incarnatione, & gratia capite 7. *Alios saluat gratuito dono; alios derelinquit in iudicio qui potestatem habet ex eadem massa facere, & cætera, & infra: Miserebor cuius miserebor.* Et sane si locus iste quoad exemplum adhibitum de hominum prædestinatione gratuite Dei voluntati possibili sit de Angelorum etiam prædestinatione, qui plus quam specie ab hominibus existentibus, immò, & possibilibus differunt, & est & ob identitatem rationis probat: quare citius non de existentibus solum sedet de possibilibus hominibus, & creaturis rationalibus ob rationis etiam identitatem probabit. Et sane eorum verborum hebraïstus nulla prædestinati præ reprobo habita ratione præ solo Dei nutu prædestinandum significat, quod vulgata Exodi 33. Vnde desumptus à Paulo locus est, magis expressit. *Miserebor cui volueris: & clemens ero in quem mihi placuerit: nullo meæ voluntati substracto, aut misericordiæ incapace.* Concludit autem Paulus. *Non volentis, neque currentis, sed miserebris est Dei:* Cum ergo respectu rationalis creaturæ prædestinationem Dei gratuitam donum esse ex his locis dogmaticè colligatur: nec possit gratuitum donum esse, nisi donari possibile sit, prædestinationis

Xx culusvis

4. Octavus locus ex 2. ad Corinth. 9. *Potens est autem Deus omnem gratiam abundare facere in vobis, ut in omnibus semper omnem sufficientiam habentes abundetis in omne opus bonum.* Cum consonat alter ad Ephes. *Qui potens est omnia facere superabundanter, quoniam petimus, aut intelligimus.* Hæc porro de existentibus prædictis, et futuris de facto intelligi verat. Primum quod eadem via, qua de possibilibus aliquibus de aliquibus, quæ, vel sunt, vel fuerint, vel erunt, negari poterant: cum non conflaret, cuiusnam generis et iurisdictionis absolute existentia nisi condita omnia, vel condenda quod si incertum esse hoc dicas: et scripturæ testimonia incerta (quod hæreticum est) veritatis erunt. Secundo: quia de omnium oblationis Pharaone Rege, qui exiit, dictum est Exod. 9. *Idcirco autem posui te, ut ostendam in te fortitudinem meam, et narraretur nomen meum in omni terra.* Quin ad fortitudinis, et potentie vis ostensionem naturæ Pharaonis oblationis, et iurisdictionis de suo ob durationem adiunxit. *Ergo induit cor Pharaonis, quod sic non durissimis, et maxime rebellibus possibilibus voluntatibus hominem elegeret inanis esset, ac vana potentia, ac fortitudinis illa ostentatio: non fecus ac si quis homo, ut omnium fortissimum, et validissimum se ostenderet, singulare certamen, non cum vno ex robustissimis viro, sed cum aliquo ex communibus, vel non à Deo robustis hominibus iniret.* Tercio rationes eius sententia in eis testimoniis assignate sunt. De omni potentia, et dominio in creaturas omnes, etiam rationales, quæ nulla rationalis creatura potest subterfugere. Hæc semel summatim ad easiones similes testimoniis sequentibus Patrum præcludenda dicta volumus. Rectè igitur Gamaliel. Actor. 5. *Iudeis discipulos persequentibus dicebat. Quoniam, si esset ex hominibus consilium hoc aut opus, dissoluatur: Si vero ex Deo est non poteritis dissolvere illud:* Etsi rebellibus fidei voluntatibus deteretaria ab illa mala in illos depluant omnia.

5. Valgata fatis ad rem præsentem est illa Hieronymi Apollitæ Iuliano impericali, ac fabula Sancti Mathæi ad Discipulum & Telonio à Christo Domino attractione respondentis sententia. *Dominus omnium creaturarum*, (nec tantum earum, que sunt quæ fatis ad harum attractionem præ suo nutu erat. *Ad se trahere poterat quæ volebat.* Celestinus Papa, epistola secunda, ad Episcopos Galliæ capite secundo. Desperat de Clementia Dei qui cum ad saluendum morientem sufficere, vel in momento, (nec dum toto vitæ spatio, atque aliqua ex innumeris occasione) posse non credit: Vti aduersarij non credunt. Magnus Basilii apud Petrum Diaconum de Incarnatione, & gratia Iuxta Christi capite octauo. Hanc Ecclesiæ totius Græcæ orationem refert. *Malos, quæsumus, bonos facito, bonos in bonitate conserpa: omnia enim potest. Quæcum enim* (nullo vitæ excepto) *volueris saluas, & non est qui resistat tibi.* Ecce rationem, & sententiam verbatim etiam orationis Mardochei citato capite 13. Ethier. S. Ambrosii libro septimo, capite tertio, in Lucam. *Dominus quos dignatur vocat. Si voluisset ex inobedientis deuotus facisset: Dominus quos dignatur vocat (sub inferius) & quem vult Religiosum facit.* Omnium luculentissime Sanctus Chrysostomus Iudith argumentum memoratum huic sententiæ adiunxit his verbis Homilia 2, in Psalmò 50. columna 5. *Si Deus dixisset*

Inuitone aliquis potis est, peccare Tonante;
Cui facile est in corde hominis compungere sensu
Quos libeat, fibrasque omnes animare palpis
Pulsibus, & totum venis infundere huiusmodi?

*Sanctus Augustinus cum Affeclis Pa-
tribus pro eadem stat, certatque
sententia.*

1. **O**mnium verò luculentissimè, & frequentissimè in hac scripte sententiam virtutis gratia De Encomiaster eximius Augustinus, & in primis recent Magistri sui Ambrosij sententiam, non facilius bis, laudat, & vsurpat: videlicet de bono perfectionis capite 19. & 1. de gratia Ipsi Chrilii capite exclamationis. *O consira hominis Dei qui ipsi hanc gratia de gratia Dei: De correptione, & gratia ipsi lib initium. Deo volentis saluum facere nullum de minimis resistit arbitrium: sic enim velle, cui nolle in volentis, aut volentis est potestate, ut dicitur voluntatem non impediat, nec possit periclitari, vel contrarietate. De ipsi hominum voluntatiarum, et voluntatiarum facit. De bono perfectuente capite octavo. Possibile est Deo auferri, & aduersus in factum contra hominum conuertere voluntates: & in eorum cordibus operari, ut nulli aduersus illas resistat, neque aliqua superari tentatione desistant, 11. de Genesi aliqua superari voluntatem autem respondit de litterarum capite 10. de perditissimis enim respondit de Possit ipsorum voluntatem in bonum conuerti, quoniam Omnipotens est: posse plane non autem ad Deum plane possit in aduersantiam sententia, cui, ex illis ad Deo rebellibus creaturis eorum aliqui rint, necne: planum non sit) Cur ergo non faciat quia nolis, cur non voluerit penes ipsam est Deum. Non erit autem penes ipsam nolle conuertere creaturam illam nullo auxilio conuertendam, sed penes ipsam, libro de gratia, & libero arbitrio capite illissime credimus etiam peruersos, & falsi contrarietate voluntates: Omnipotentem Deum posse conuerti, cetera: Sed, ipsi possit Deum etiam diuertere quia auferri, non disceret, auferam ab eis eorum lapidum, & alia*